

Twentse reactie op de Internetconsultatie Wet van school naar duurzaam werk

Deze reactie is opgesteld namens de stuurgroep Twentse Belofte

Harmjan Vedder (voorzitter stuurgroep en wethouder Enschede) en Trudy Vos (vice-voorzitter stuurgroep en voorzitter CvB ROC van Twente)

Vraag1

Wilt u reageren op het wetsvoorstel? Dan kunt u hier uw reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een bericht te uploaden.

Het is goed en duidelijk dat het IBO (interdepartementaal beleidsonderzoek jongvolwassenen) 2019 aan de basis heeft gestaan van dit wetsvoorstel. Sindsdien is er al veel met de aanbevelingen gedaan, maar we missen nog wel essentiële onderdelen van de zo gewenste ketenaanpak. Door de focus op het mbo, pro en vso blijft de rest van het vo vanaf 12 jaar buiten beschouwing.

Ketenaanpak en integrale begeleiding

Het IBO legde de vinger op het gemis aan ketenaanpak en een gebrek aan integrale begeleiding. Het uitbreiden van de leeftijdsgrens naar 27 jaar is toe te juichen, maar een goede ketenaanpak ten behoeve van gelijke kansen moet eerder starten dan het moment dat jongeren het mbo binnenkomen. Vaak is er dan al teveel gebeurd.

Het wetsvoorstel lijkt nu vooral te gaan over 18+.

In Twente voelen we de noodzaak om te investeren in interventies die er vroeger bij zijn. Het We zien in de regionale cijfers, dat jeugdreclassering en jeugdzorg met verblijf op jonge leeftijd vrijwel 1 op 1 overgaan in voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd. De Loopbaanmonitor Jongeren in een Kwetsbare Positie (ministerie OCW 2017) toonde deze samenloop ook al aan.

Het IBO benoemde het al: Integrale begeleiding over de domeinen heen ontbreekt of is ontoereikend. De beleidsinzet is te vaak eenzijdig vanuit één domein gericht, waardoor nieuwe problemen ontstaan.

Daarom kijken we in Twente interdisciplinair naar plekken (scholen, klassen, gemeenten), stromen (school-school) en groepen (met jeugdreclassering, jeugdzorg, verzuim) die

opvallen in de gezamenlijke data en risicovol zijn. De verantwoordelijke bestuurders geven vervolgens de opdracht om daar een aanpak op te ontwikkelen.

Wij hebben er behoefte aan dat expliciet wordt hoe gemeenten, vo en mbo moeten samenwerken bij de overstap naar vervolgonderwijs en hoe gegevens uit de verschillende domeinen (jeugdwet/wmo/strafrecht) daarbij ingezet mogen worden.

Grondslag voor gegevensdeling

De grondslag voor gegevensdeling (AVG) is te beperkend. In art 9.2.7 wordt een grondslag gemaakt om ook gezondheidsgegevens (jeugdwet, zvw, wmo, wlz) en strafrechtgegevens te gebruiken. Dit is echter alleen voor jongeren van 18 jaar en ouder en die niet meer op school zitten (art 9.2.1) en alleen bedoeld voor begeleiding naar onderwijs en werk. Dat betekent dat we dit alleen mogen benutten om curatief te handelen, niet om preventief te handelen (!) en te voorkómen dat iemand uitvalt op school, omdat hij bijvoorbeeld in criminaliteit zit of in een tehuis woont. Dit gaat jongeren onder de 18 jaar in zo'n situatie niet helpen.

In de toelichting wordt het nog wat verwarrender, bij voetnoot 90 wordt verwezen naar WAMS. Daarmee zouden we een gecoördineerde aanpak kunnen starten over de leefdomeinen heen. Ook hier weer alleen als de jongere al uitgeschreven is. Maar wat als het andersom is? Als we bijvoorbeeld een verzuimmelding krijgen en merken dat er meer aan de hand is, kunnen we zo'n gecoördineerde aanpak dan ook inzetten? Dat blijft vaag en we hebben juist behoefte aan duidelijkheid.

Is iemand eenmaal uitgevallen, dan vragen we helderheid over de voorwaarden waaronder het Doorstroompunt gezondheidsgegevens en strafrechtgegevens mag delen met de school/werkgever waar zij de jongere naartoe begeleiden, om deze vervolgstap duurzaam te maken.

Het lijkt erop dat het begrip JIKP (jongeren in een kwetsbare positie) komt te vervallen. We zouden het betreuren als dan ook de landelijke monitoring van JIKP en het lijstwerk dat we in november krijgen komt te vervallen.

Artikel 9.2.7 komt in de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs) en regelt de bevoegdheid tot gegevensverwerking om artikel 9.2.5 uit te voeren, zonodig via de Participatiewet. Maar bij de wijzigingen van de P-wet wordt niets gezegd over de gegevens die we mogen gebruiken en in de huidige P-wet staat niet dat we gezondheids- en strafrecht-gegevens mogen verwerken. Het zou mooi zijn als een dergelijke artikel ook in de P-wet komt.

Tot slot staat er in artikel 9.2.7 dat de "betrokkene toestemming moet geven". Dit is in strijd met wat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zegt: gegevensdeling is óf nodig óf niet, en uiteraard moet de jongere wel weten dat het gebeurt.

Nazorg

Nazorg voor alleen Entree en niveau 2 studenten is te beperkend. Studenten die een kwetsbare overstap maken naar de arbeidsmarkt zitten niet alleen in de Entree en niveau 2 opleidingen, maar ook in niveau 3 en 4. Daarom pleiten we voor maatwerk.

Rol van het Doorstroompunt

Opvallend is dat het Doorstroompunt sterk operationeel wordt ingekleurd. We pleiten voor het explicieter maken van het Doorstroompunt als verantwoordelijk trekker/procesregisseur voor het opstellen van het regionaal programma en de partijen die daarbij betrokken moeten zijn.

Financieel

Kijken we naar de financiële vertaling van dit wetsvoorstel dan constateren we dat er extra taken aan de gemeenten en het onderwijs toegevoegd worden waarvan het zeer de vraag is of de extra middelen passend zijn. Zeker nu de verwijzingen naar het speciaal onderwijs en naar de jeugdzorg explosief toenemen en daar geen compensatie tegenover staat. Bovendien wordt er gekort op het Participatiebudget. Hoe bepalen we of de middelen voldoende zijn ?

Met behulp van de NPO- middelen hebben we als mbo en gemeenten goede ervaringen opgedaan met de nazorg van mbo-ers die een kwetsbare overstap maken naar de arbeidsmarkt. De wijze waarop we dat gezamenlijk in Twente vorm hebben gegeven sluit naadloos aan bij de bedoeling van de nieuwe wet en daarmee gaan we graag door in ons volgende regionale plan De Twentse Belofte 2025 e.v.. Voldoende budget is een belangrijke randvoorwaarde.

Vraag2

Vindt u dat de regering de nazorgtaak voor het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs gelijk moet trekken met de taak voor loopbaanbegeleiding voor het mbo, zoals geformuleerd in dit wetsvoorstel?

- De wettelijke grondslagen voor nazorg in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs worden daarmee vergelijkbaar met de wettelijke taak voor loopbaanbegeleiding voor mbo entree en bol niveau 2 studenten.
- Via voorgestelde wetwijziging worden de scholen voor praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs verplicht om leerlingen die de school verlaten, en niet doorstromen naar het vervolgonderwijs, tot maximaal één jaar na het behalen van het diploma te adviseren en te begeleiden bij het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid.
- Hiervoor komen – naast de €2 mln. voor netwerkcoördinatoren – geen extra middelen beschikbaar.

Ja, we zijn het inhoudelijk met dit voorstel eens, maar niet met het principe dat er geen extra middelen komen voor extra taken.

We zien overigens dat van alle schoolverlaters uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs 60% alsnog die startkwalificatie behaalt, terwijl ze niet onder de kwalificatieplicht vallen. Er is veel aandacht voor deze groep als zgn. 'zwakste schakels', maar ze doen het in verhouding heel goed.

Leerlingen van de reguliere vmbo's doen het naar verhouding veel minder goed en hun aantal is in absolute zin veel groter. Deze jongeren worden geacht om de potentie te hebben om een startkwalificatie te behalen, maar dit wetsvoorstel ziet ze pas als ze op het mbo verschijnen en daar uitvallen.